osta jõuaks. Tsweignow reisis siis Petrogradi, kus talle tõesti õnn osaks sai, oma warandust keiserinnale ettepanda tohtida. Kalliskiwide tundjad hindasiwad pärlirida mitmesaja tuhande rubla peale ja kõrge proua, kes kiwide suurusest ja läikest otse waimustatud oli, käskis õue maksumeistril nende hinda harjukale wäljamaksta. Ametnik kutsus harjuka enesega ühes, wiis oma korterisse, laskis tal seal maksutähe kirjutada, mille ettenäitamisel talle raha keiserlikust kassast kohe wäljamakstawat.

Harjuke kirjutas maksutähe, maksumeister wõttis selle ja lubas paari minuti pärast jälle tagasi tulla; kuid tunnid läksiwad mööda ja ametnikku ei tulnud. Tsweignow hakkas kartma ja katsus tuast wälja minna; kuid oma ehmatuseks leidis ta, et uks lukkus oli. Wiimaks awati uks ja mitmed kasakad astusid sisse. Tsweignowi wastupanemisest hoolimata aeti tema habe ja juuksed ära, wiidi ta kinnisesse wankrisse ja saadeti Petrogradist wälja. Alles mitme kuu pärast jõudis ta määratud kohale nimelt Kaukasiasse, kus ta soldatiks pandi.

Peaaegu aasta oli mööda läinud ja ühel päewal oli ta oma kindrali aias põesaid istutamas. Oli ilus kewade hommik ja mõned kindrali teenijad jalutasid lastega aias. Wiimaks tahtis kindrali weike poeg läheda tiigi peal paadiga sõita. Kõik astusid paati ja keegi poisike sõudis seda kuni keset tiiki. Kindrali poeg seisis paadi pingi peal, kusjuures Lapsehoidja teda kinni hoidis; seal jooksis aga tema õekene wallatuse tujus lapsehoidja kaela, see kaotas tasakaalu ja poisike kukkus üleääre wette. Appihüüdmise peale ruttas Tsweignow juure; see kui hea ujuja, hüppas kohe wette. Lapsehoidja näitas talle kohta, kuhu poisike kukkunud. Tsweignow laskis ennast wee alla, leidis lapse ja tõi ta weel elawalt üles. Kindral oli peagi juhtumisest kuulda saanud, tänas Tsweignowi liigutatult ja kutsus oma majasse. Kui see peale riiete wahetamist sinna ilmus, surus kindral weel kord tema kätt ja käskis siis mõnd soowi awaldada, mida täita wõides ta õnnelik olla.

Tsweignow palus kindrali, et ta üht juttu kuulaks, mida ta temale jutustada tahta. Kindral naeratas ja ütles, et ta juba aimata teadwat, mis asi see olla; sest kui Tsweignowi siia toodi, oli kommandantile kohe teada antud, et mees mitte täitsa selge mõistusega ei olla, kuna tal wisa mõte peas pesitawat, et ta keiserinnale pärli kaelaehte olla müünud. Kuid kindral oli siiski walmis tänutäheks oma lapsepeastja wastu, seda muinasjuttu pealt kuulama. Tsweignow'jutustas nüüd nii loomulikult, et kindral tõesti uskuma hakkas, et

tal siin tõrwe inimesega tegemist on. Mõni aeg pärast seda sõitis kindral Petrogradi ja wõttis Tsweignowi ühes. Kindralil oli seal wõimalik keiser Nikolaile harjuka imelikust juhtumisest rääkida. Tsweignow kutsuti keisri ette ja see küsis, kas ta tolleaegset maksumeistrit weel äratunneks. Kui harjuke seda kinnitas lasti kõik maksuametiherrad ette tulla. Tsweignow tundis petisse kohe ära ja see seisis surmakahwatult keisri ees, kes talle teenitud nuhtlust teada andis. Nimelt pidid ta seadsama tunda saama, mis Iwan Tsweignow; tal aeti kohe habe ja juuksed ära, pandi soldati riided selga ja saadeti Kaukasiasse. Iwan Tsweignowile aga makseti tema raha ühes intressidega wälja, kuid tingimine oli selle juures: ta pidi poole saadud rahast selle talunaisele maksma, kellelt ta pärlid oli saanud.

Konstantinopoli ärawõitmine türklaste läbi 1453.

Misjuguseks türklaste saatus ka edaspidi kujuneb, suure ajaloolise sündmuse oleme siiski kaasaelanud: türklased ei ole Europas enam iseseisaw wõimus. Nad peawad Asias oma wõimu waremetel uue walitsuse üles ehitama ja kes teab, kas ajaloo waheldusrikkal tegewusel tulewad põlwed sedagi weel näha ei saa, et wisad ja oma waimustuses taltsutamata türklased kord uuesti Europat üle ei ujuta, ja määratumal werewalamisel enestele jälle tagasi ei wõida, mis nad nüüd kaotanud.

Ajaloo järele tunneme türklasi kui wihaseid, werejänulisi inimesi, ja Plewna päewadest saadik, kus nad nagu lõwid wõitlesiwad, wõime seda wäga hästi wõimalikuks pidada, et kord hirmsad 1453 aasta mai kuu päewad Europale jälle kätte jõuawad, kus Türgi wäed Konstantinopoli ärawõitmisel oma giauridepõlgtust ja werejänu 50,000 kristlase tapmises kustutasiwad. Sultan Mohammed II. lubas linnas oma soldatidel riisuda ja tappa, niipalju kui kellegil süda igatses. Tema ise sõitis üle langenute surnukehade linna sisse, ja wõidukäigu kõige kõrgem silmapilt oli see, kus sultani hobune üle keiser Konstantin XI. surnukeha sammus.

Siis aitas sultan ise kristlikka kirikuid ja mälestuse märkisid ärahäwitada. Tema soldatid määratsesiwad edasi, kuna nad 50,000 kaitseta linnaelanikku mahatapsiwad, 40,000 orjadeks müüsiwad ja ülejäänud osa, millest nad mingit kasu